

Sicer pa petroleja za kurjavo ne rabijo le v Ameriki, temveč tudi v Rusiji in na Angleškem. Povsod so se poskusi dobro obnesli.

Posebno pripravno na čikaški razstavi je bilo, da so aparati imeli električne zaklopnice, da je nadzorujoči inženjer vsak čas le malo pritisnil z nogo, pa so se zaklopnice zaprle in petrolej ni več prihajal na ogenj. Veliko večjih tovarn v Čikagu je tudi že začelo kuriti s petrolejem in vse so z vspehi zadovoljne. Tudi v opekarnah že rabijo petrolej in zatrjujejo, da je opeka s petrolejem v dveh dneh prej dovolj žgana in je poleg tega mnogo boljša. S porabo petroleja se pri stroških prihrani za 35 %.

Tudi v Pittsburgu rabijo posebne železne fužine in tovarne petrolej za kurjavo in so z vspehom kaj zadovoljne. Vsled tega je manj pritožeb zaradi saj in dima. Italijanska vlada je poskusila na ladijah uporabljati petrolej za kurivo. S tem dosegla je naglejšo vožnjo. Upajo pa, da se dosežejo še boljši uspehi, ko se nekaj premene stroji, kar je potrebno, če se bode kurilo s petrolejem. Na orojski železnici v Peruu so poskusili tudi rabiti petrolej. Ta železnica ima dva tiru. Na vsakega so dali jedno lokomotivo. Jedno so kurili s petrolejem, drugo s premogom in sta obe vozili vstric z isto hitrostjo. Jedna lokomotiva je parabila na angleško miljo 38·55 funtov petroleja, druga 79·30 funtov premoga.

Gosp. H. K. Lindsay je nedavno v Bostonu v nekem društvu veščakov govoril o kurjavi s petrolejem. Kakor je on dokazoval, jeden inženjer lahko sam urejuje ogenj za dvanajst kotlov po 100 konjskih sila. Vročina je enakomernejša. Zgubi se je ničesa ne, ker ni treba kurilščica odpirati, kadar se pridene na ogenj, kakor pri premogu. Petrolej sam teče po posebni pripravi na ogenj.

Gotovo je, da bode petrolej imel velik pomen za kurjavo v bližnji bodočnosti. Povsod petrolej seveda ne bode izpodrinil premoga, ker je dvomljivo, da bi prišel cenejši. V taci krajih, kakor v Ameriki in pa na Kavkazu pa še v nekaterih drugih krajih Rusije, kjer se bode dal petrolej napeljati v tovarne po ceveh, bode pač prišel mnogo cenejši od premoga. Baš pri kurivu se primeri, da včasih vožnja več stane, kakor blago.

Obrtnijske raznoterosti.

Učinek žage se podvoji, ako je tako vrejena, da reže navzgor in navzdol. Tedaj je pa treba žagovec neprestano potiskati naprej in ne sukati, kakor se to zgodi navadno pri naših navadnih žagah. Sedaj se dobivajo take priprave, ki se na vsaki žagi brez posebnih troškov lahko uredijo. Ker žaga, urejena na opisani način, dvakrat toliko našaga, kakor navadna, zato opozarjamo naše žagarje na ta napredek.

Nov način konserviranja lesa so vpeljali na Angleškem. Les potopé v posodo, v kateri se nahaja razstopljen naftalin. Temperatura naftalinova je približno 80 C. Les ostane 2—12 ur v kopelji. Tak les se da izvrstno likati in je baje zelo trpežen.

Vpliv štrajkov v Angliji. Zadnji teden meseca oktobra niso iz pristanišč Hull, Grimsby in Goole odpeljali niti jedne tone premoga. Kaj takega se ni prigodilo celih 50 let.

Lani se je ta teden iz teh pristanišč izvozilo 48.779 ton. predlanskim pa 49 028 ton.

Kmetijstvo.

Škodljivci sadnega drevja.

(Dalje.)

Jako škodljiv je jabolčni predni molj (*Finea mali-nella*). Ta molj ima enakomerno svetlosive zadnje peruti, sprednje so pa umazano bele z sivimi svetlimi resami. Gosenice tega metulčka imajo po 16 nog in se v velicah množinah v maju ali po juniji pokažejo po sadnjih drevesih, katere vse prepredijo. Te gosenice so kaci 20 mm dolge. Na obeh koncih so tanjše. Barve so umazano rumene, po hrbtu rujave, glavo in tilnik imajo črn.

Dorasle gosenice se zapredé in premené v rudečerumeno barvo. Ko izlete babice, pokladajo jajčica v lubje dreves. Še pred zimo se izležejo gosenice in pomladi začno takoj svoje škodljivo delo, ko se jame pokazovati listje. Na majhnih drevesih je najbolje, če škodljivce mečkaš in jih tako pokončavaš. Na večjih drevesih pa seveda ne moreš tako do njih. Na večjih drevesih se pokončavajo s posebno bakljo. Drog oviješ na jednom koncu s tuljami ter pomočiš v petrolej in prižgeš. Če si nekoliko spreten na ta način pokončaš gosenice in njih gnezda. Nekateri priporočajo razna brizgalna sredstva. Ta sredstva se pa navadno ne obnesó, ker so gosenice majhne in jim tudi ne pridejo do živega, ker tekočina obvisi na spredenini.

Drugi nič manj škodljiv mrčes je jabelčar (*Anthonomus pomorum*). To je majhen hrošč, ki ima po sredi perut belorujavo prečno progo. Ti keberčki prezimijo pod zmrzlim lubjem ali pa na tleh ob deblu in že zgodaj zlezejo na drevesa, kakor hitro spomladi začno poganjati listi. Globoke luknje naredi v še ne odprto cvetje, in vanj zlezejo jajčica, iz katerih se izvleče breznožne ličinke, ki razjedo cvetne organe, da se potem ne more narediti sad. Razvoj tega hrošča se hitro vrši. Iz jajca se v malo dneh izleže ličinka, ki dorase v štirinajstih dneh in se potem spremeni v bubo, iz katere se v jednom tednu izleže hrošč. Razširjenje tega škodljivca se s tem ovira, da se mu razrušijo njegova skrivališča. Star zamrl lub in mah naj se odpravlja z dreves. O cvetji naj se pogrne spodaj rjuha in rahlo veje stresejo, tako se jih večkrat lahko več nalovi, da se pokončajo. Še neodpadlo usahlo in zarujevelo listje naj se pobira in požiga.

Navadni jabolčni molj (*Blastodacna Hellerella*) spada mej najnevarnejše škodljivce jabelčnih dreves. Ta molj je jako majhen z razprtimi peruti, meri jedva deset mm in se navadno prikazuje v velicah množicah. Predne peruti so rujavo sive, belo pisane, zadnje pa enakomerno rujave z dolgimi risami, na temnih koncih sprednjih perut imajo nekaj povprečnih prog.

Ta majhen molj prikazuje se v juliji. Še manjša